

Posudek diplomové práce

Petr Mazanec, Diktátor v latinskoamerické skutečnosti a literatuře. Praha 2006. 144 s.

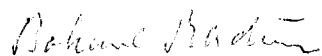
Diplomová práce Petra Mazance je pozoruhodná již významem tématu - problematiky diktatur v Latinské Americe, kterými tato část světa oplývala již od první poloviny 19. století, po získání nezávislosti na Španělsku.. Protože jde o problém komplikovaný vzhledem k odlišným podmínkám v různých zemích, z nichž diktatura vyrůstala, i když se diktatury vyznačují vedle odlišných i mnoha stejnými či příbuznými jevy, může být v rámci diplomové práce zpracován jen do určité míry. Proto velmi záleží na konkrétním cíli výzkumu. Tím je u Mazance, jak patrně již z názvu práce a úvodních slov, především osobnost diktátora. Těch bylo ovšem mnoho, takže autor se zcela správně rozhodl pro volbu vzorových příkladů. Byla to nepochybně šťastná volba, neboť jak argentinský Juan Manuel Rosas, tak i dominikánský Rafael Leónidas Trujillo y Molina byli ve své době vzorovými ukázkami strůjců diktátorských režimů, jež nadlouho určovaly vývoj v příslušných zemích. Zkoumání těchto režimů předchází užitečný výklad obecného rázu, jehož předmětem je problematika vzniku a fungování latinskoamerických diktatur. Jeho první část tvoří vhodné pozadí pro výzkum diktatury Rosasovy. Výsledkem tohoto výzkumu je výstižný obraz Rosase a jeho vlády, po němž se autor vrací k obecnému výkladu o způsobu vytváření a povaze diktatur v Latinské Americe, a to v daleko větší šíři a bez předchozího časového omezení. Ale vrací se i k Rosasovi - v následující kapitole, v níž doplňuje předchozí obraz analýzou Sarmientova díla Facundo, které předtím zhodnotil i z jiných hledisek. Využití Sarmientovy knihy bylo velmi přínosné pro dokreslení Rosasovy vlády o mnoho důležitých a zajímavých faktů. Autor je sice mohl začlenit již do předchozího výkladu o Rosasovi a jeho režimu, pokládal však Facunda oprávněně za zdroj informací, jenž si vyžaduje speciální pozornosti pro svou sdělovací a myšlenkovou hodnotu.

Další kapitola je zajímavým zpracováním diktatury, kterou po 31 let (i v době, kdy formálně nebyl v čele státu) vykonával Rafael Leónidas Trujillo. Autora diplomové práce zaujal hlavně proto, "že jeho režim vykazuje několik charakteristických prvků diktatur dvacátého století, jež jsou dokladem toho, jakým směrem se latinskoamerické diktatury mění a vyvíjejí". Zabývá se nejen diktátorem a jeho působením, ale i osobami a významem Trujillova rodinného klanu, nedílné součásti a charakteristice fungování zkoumané diktatury. Pro pohled na Trujilla a jeho režim zevnitř se logicky opřel o knihu Jesúse de Galíndez, *La Era de Trujillo*, jejíž autor byl znamenitým znalcem Trujilla a jeho režimu, jehož kritiku zaplatil nakonec svým životem. Dvaatřicet stránek věnovaných Trujillovi a jeho vládě představuje nesporně obohacení naší historiografie, která jí věnovala jen nepatrnou pozornost (např. jen devět řádků v Kašparových Dějinách Karibské oblasti).

Diplomant se ale nespokojil se studiem dvou uvedených diktátorů a jejich působení, ale snaží se postihnout osobu diktátora i v širším rámci, zvoliv k tomu originální přístup - zkoumání, co vypovídají o diktátorech díla významných autorů krásné literatury, Miguela Angela Asturiase, Aleja Carpentiera, Augusta Roy Bastose, Gabriela Garcíi Márqueze a Maria Vargase Llosy. Snaží se vyhledat společné prvky jejich vlády či osobního života a doložit je na příkladech. Zjišťuje, že takovými společnými prvky byly nízký původ diktátorů, pomíjení či malá pozornost k postavě otce a naopak vřelý vztah k matce, mnohdy i s okázalými projevy úcty, smysl pro kázeň, projevující se v přísném dodržování zvyků, nebezpečí atentátů, mytifikace diktátorů a jejich sklon k megalománii. Ne u všech autorů jsou zastoupeny všechny tyto rysy, což však nepopírá reprezentativnost Mazancových poznatků. Ty jsou všechny náležitě doloženy a v podrobnostech rozvinuty množstvím citátů ve španělštině, překládanými v poznámce do češtiny. Zajisté nejen proto, aby autor prokázal svou dobrou znalost španělského jazyka, což v diplomové práci předkládané ve španělské sekci Ústavu románských studií není ovšem zanedbatelné, ale hlavně z toho důvodu, že práce

je určena především českému čtenáři. Vhodné používání citátů, jež podtrhují hodnověrnost práce a zpestřují její obsah je příznačné i pro předchozí partie.

Petru Mazancovi se podařilo podat na pramenech založený poutavý pohled na osobu diktátora v Latinské Americe i na dvě konkrétní diktatury, které významně zasáhly do dějin Argentiny a Dominikánské republiky, majíce i zahraničně politický dosah. Výsledek diplomantova studia a bádání svědčí o jeho schopnosti zpracovat původním způsobem zkoumanou problematiku a soudím, že je ho možno ohodnotit jako výborný.

PhDr. Bohumil Baďura, Csc.

V Praze, 11. května 2006.